

tésére kell törekednünk. Keleten kel fel a nap, nyugaton nyugszik. Kelet felé gondolunk, a forradalom új országa, a proletárság hazája felé és egészen új fejezetet kezdünk írni Magyarország történelmében.

A két proletárpárt egységének fontossága

— Nehéz üldöztetések között, de felismervén, hogy az egyesült munka, az együttműködés a két párt között történelmi szükségesség, politikai kényszerűség, mert hogyha megegyezszen előfordulhat a magyar történelem során hogy a két hatalmas párt egymást rágja, akkor újra a fasizmus, újra a kapitalizmus fog urrá lenni felettünk és vajjon a történelem során melyik állam fizetett veszített háborúja után olyan hadisarcot, amelyet a parasztság, a magyar munkásság vesztett forradalma után. Munkabérekben, terményárakban, szabadságnak, kultúrának, szabad életnek, demokráciának elvesztésében. Még egyszer akarjátok, hogy ebben az országban grófok és papok uralkodjanak (Nem, nem), szolgabírák (le velük), csendőrök és detektívek? Szabad országban akartok élni, szabadon, demokráciában, abban a reményben, hogy gyermekeitek egy új ragyogó nagy-szerű földön élhetnek majd vértől, haláltól nem fenyegetve. Ha ezt akarjátok, akkor a két pártnak életre-halálra együtt kell masírozni.

Szakasits Árpád beszéde program, tanítás volt Szeged munkásaihoz, akik hálás melegséggel ünnepelték őt ezért.

Dr. Valentiny Ágoston néhány rövid mondatban ismerteti a kormány munkájának nehézségeit, majd Vörös József elnök a gyűlést lelkes taps között bezárja.

Szeged város polgármesterétől.

7980/1945. E. sz.

Tárgy: Járványveszély.

Járványveszély lépett föl városunkban.

Szeged népének magatartásától függ a kiütéses tifuszjárvány megállítása, illetőleg életének megmentése. A betegséget tetvek okozzák. Akik tetűcsipés nem ér, nem betegszik meg. Egyetlen védelem a tetűmentesség. Aki bárhol tetves embereket észlel, azonnal tegyen rólok jelentést a legközelebbi rendőrnél, a városnál, vagy a tiszti főorvosi hivatalban, hogy tetűellenítésük mielőbb megtörténjen.

Orakodjunk villamoson, hivatalok, vagy üzletek előtt az olyan csoportosulástól, ahol egyik emberről a másikra a tetű átmehet.

A járvány megállítására elrendelem az összes iskolák, színházak, mozik mai naptól számított 14 napig való lezárását. Mindennemű gyűlekezés, tánciskola, gyűlések, sportünnepélyek, stb. tartása ugyanezen idő alatt tilos.

Felhívom a lakosságot, hogy a közérdekre való tekintettel a tetűellenítésre régebbi tisztifőorvosi hivatalban jelentkezzenek annál is inkább, mert aki ezt elmulasztja és feljelentés alapján vagy bármi más utón a hatóságnak tetveség tudomására jut, az érdekelten ellen a legszigorúbb egészségügyi eljárást folytatva teszi a szűkített megfigyelő helyekre szállítja 28 napi időtartamra.

Szeged, 1945. március 24.

Dr. Pálty György
h. polgármester.

„Követeléseinkben nem alkuszunk és nem engedjük kockára tenni az elért eredményeket“

Erdei Ferenc és Veres Péter beszéde
a Nemzeti Parasztpárt szegedi nagygyűlésén

Szeged környékének parasztsága, a délvidéki mezővárosok földművesnépének köldöttiségei, ünnepelték vasárnap a szegedi Városi Színházban a magyar parasztság történelmi követelésnek a földreformnak törvénybeiktatását. A nagygyűlésen résztvettek Kecskei, Pélegyháza, Kistelek, Hódmezővásárhely, Makó, Orosháza parasztnépének képviselői, Csongrád, Békés, Csanád és Pest vármegye déli részének községeiből a Nemzeti Parasztpárt helyi szervezeteinek vezetői, hogy a már megindult mezőmunka közben és a földosztás megkezdésének pillanatában együtt ünnepeljenek és tüntessenek a parasztság teljes társadalmi és politikai felszabadítása mellett.

A nagygyűlést 11 óra után nyitotta meg Vass János, a Parasztpárt szegedi szervezetének elnöke és felkérte Erdei Ferenc belügyminisztert, a párt országos vezetőségének tagját beszédének megtartására.

Erdei Ferenc

nagyszabású beszédének elején összefoglaló tájékoztatást adott a gyűlés közönségének a Nemzeti Függetlenségi Front eddigi végzett munkájáról, jelenlegi és következő fontos feladatairól.

— A magyar történelem folytatása a megnyomorított országban ma forradalmi változást, újakezdést jelent mindazzal szemben, ami volt. Hogy a forradalmi eszme, a demokratikus összefogás politikája elindult Szegedről, ezzel már meg is tett valamelyes utat. Itt indítottuk el a Nemzeti Függetlenségi Frontot, itt alakítottuk meg az első Nemzeti Bizottságot.

A Nemzeti Bizottságokkal olyan intézményt léptettük itt életbe, amely a magyar demokráciának mulhatatlanul fontos szerve, szinte az a szerve, amelyen keresztül él és lélekezik a nép.

Ezután beszélt arról is a belügyminiszter, hogy egyes Nemzeti Bizottságok igyekezetükben olyan munka végzését is vállalták, amely az állam feladata lenne. Megállapítja azonban, hogy amit nagyon komolyan vállalunk, azt olyan mértékben kell akarni, hogy inkább tul kell menni a vállalkozásban, mint csak egy lépést is innen maradni a szükséges határon.

A Szegedről indult demokratikus újjáépítésről tovább beszélve állapítja meg Erdei Ferenc:

— Itt, Szegeden jelent meg először a Nemzeti Parasztpárt. Az a párt, amely ugyan már 1939-ben megalakult, de akkor nem volt módja, hogy az ország nyilvánossága előtt szervezkedésbe kezdjen. Most éppen ezekben az időkben nyílt meg az alkalom, hogy a Nemzeti Parasztpárt nyíltan sikra lép-

het, kibonthatja zászlaját annak a politikának, amely a szegény-paraszttság teljes felszabadítását szolgálja olyan felelősséggel, amely a párt létének alapja. Most már hónapok vannak mögöttünk, tapasztalataink vannak és benne vagyunk a demokratikus újjáépítés munkájában.

— A népi demokrácia eszméje olyan újakezdést jelent Magyarországon, amelyet másképp, mint forradalminak nem nevezhetünk. Ez a Nemzeti Függetlenségi Front programja, amelyben mindannyian egyetértünk. Vállaljuk, hogy ami ebben foglaltatik, olyan gyorsan végrehajtjuk, ahogy csak lehet. Ezt teszi a Parasztpárt, ezt teszi a többi párt is. Nem lehet tehát hátrálás és megalkuvás. Akik alakoskodnak, nyilván nem is akarják, hogy a magyar történelem új korszaka bekövetkezzék. Azokkal szemben, akik ma aggodalmaskodnak, mi világosan az új korszakot akarjuk, tehát minden riadozás, félelem, most amikor már benne vagyunk a munkában, csak akadály, csak gátolja a magyar demokrácia felépítését.

— A népi demokrácia forradalmi eszméje nem forradalom. A korszak forradalmi változás állapotában van, de nem forradalom. Meg kell tanulni ezt. Nem hátrálni, nem engedni, de azt tenni, amit az adott helyzet parancsa megkövetel.

Ez a kettős, egymással szembenálló és egyformán kötelező parancs az, melyet az ország mostani helyzete előír, a magyar demokrácia harca megkövetel és ezt a parancsot követi a Nemzeti Parasztpárt is. Több fontos kérdésben, így a földreform végrehajtása, a közigazgatás és a rendőrség kérdésében is megvilágította a belügyminiszter azt az utat, amelyet ennek a kettős parancsnak a követése megszab.

— Nagy a felelősség sulya amely ránknehezedik és a ropant felelősségben közösen kell osztoznunk. A Nemzeti Parasztpárt nevében bátran mondhatom, tudatában vagyunk ennek a felelősségnek mind a két irányban. Világosan ismerjük tennivalóinkat és nem fogunk megalkudni az akadályokkal.

Erdei Ferenc nagysikerű beszéde után

Veres Péter

emelkedett szólásra.

— Elvtársaim, barátaim! A Parasztpártban, amely ezidő szerint új párt, az a társadalmi osztály jelentkezik, amelynek a multban hazátlan bitang volt a neve és amely végül is, egy bizonyos idő és sok huza-vona után kénytelen-kelletlen maga is beletörődött ebbe. Nem kell erről sokat beszélni, hiszen itt a szocialista mozgalomban nevelkedett emberek vannak tul-

nyomórészt jelen, akik tudják, hogy volt Magyarországon agrárszocialista mozgalom, élén Áhim Andrással, Várkonyival, Mezőfi Vilmostal. Tudjátok, hogy ha volt, akkor azért volt, mert a történelmi szükségszerűség parancsolta. Semmi nem született magától, különösen olyan társadalmi légkörben és olyan elnyomatásban, mint ami Magyarországon volt.

— Tehát ha Magyarországon forradalmi jellegű agrárszocialista mozgalom jelentkezett az elmúlt évtizedekben ennél a lanyha, nehézmozgású magyar népnél, akkor feltétlenül nagy bajoknak kellett lenni és feltétlenül voltak is nagy bajok. A mult világháborút követő forradalmat elvesztettük, az ellenforradalmi gondolat legázolta a magyar parasztságot. Először úgy, hogy nyílt választójogot adott, azután úgy, hogy a választójogból kirekesztette az agrárproletáriátust. Nekem például ma sincs választójogom, mert nem voltam elég érett rá, vagy túlérett voltam.

— A falvak népe ma nem olyan egyszerűen intézi el azt a kérdést, hogy ki a nép ellensége, mint a városban. A városban csupán a nyilas vagy fasizta az ellenség, a faluban viszont mindenki az, aki az elmúlt korszakban közreműködött abban, hogy a nép ne tudjon saját erejével egységesen fellépni. A nép nem tud nekik felelteni, mert azokat látja közvetlenül ellenfeleinek, akik évszázadokon át ellenfelei voltak. Éppen ezért a Nemzeti Parasztpárt testvéri szövetségben a munkásság pártjával le akar számolni nemcsak a földkérdésben, hanem egyéb kérdésekben is.

— Ez a párt természetesen olyan elemeket foglal magában, amelyeket eddig egyetlen mozgalom sem tudott kézben tartani, irányítani és nevelni. Ha tehát a Parasztpárt lassabban mozog, ez azért van mert, mert nem volt módunk, lehetőségünk kinevelni tömegeinket. Ezt a munkát is el kell most végeznünk és éppen a Parasztpártnak sajátos feladata, hogy ne mások végezzék el a parasztság öntudatosítását, hanem maga a parasztság váljon végre öntudatos és végezze azt a munkát, ami reáesik.

A továbbiak során a parasztság mai legsürgősebb feladatairól beszélt Veres Péter. A termelőmunka folyamatosságát csak óriási erőfeszítés árán biztosíthatjuk és ebben a tekintetben nagy jelentősége van a szövetkezésnek.

Hangsúlyozta azonban, hogy ne erőltessék a szövetkezést ott, ahol erre nincs meg a hajlandóság. A társas termelést csak lélekben előkészült, kollektív gondolkodású emberek tudják jól elvégezni, tehát ott, ahol ilyen emberek vannak, segítenünk kell a szövetkezetek megalakulását. A termés sikeréhez tartozik az is, hogy a megmaradt állataival a lehetőség szerint gazdálkodják a parasztság. Az vezet a kibontakozáshoz, ha a régi szerző és zsongorító ösztönöket párosítani